Ηρώνδας, *Διδάσκαλος*

ΜΗΤΡΟΤΙΜΗ

οὕτω τί σοι δοίησαν αἱ φίλαι Μοῦσαι,
Λαμπρίσκε, τερπνὸν τῆς ζοῆς τ᾽ ἐπαυρέσθαι,
τοῦτον κατ᾽ ὤμου δεῖρον, ἄχρις ἡ ψυχή
αὐτοῦ ἐπὶ χειλέων μοῦνον ἡ κακὴ λειφθῆι.
ἔκ μευ ταλαίνης τὴν στέγην πεπόρθηκεν
χαλκίνδα παίζων· καὶ γὰρ οὐδ᾽ ἀπαρκεῦσιν
αἱ ἀστραγάλαι, Λαμπρίσκε, συμφορῆς δ᾽ ἤδη
ὁρμᾶι ἐπὶ μέζον. κοῦ μὲν ἡ θύρη κεῖται
τοῦ γραμματιστέω—καὶ τριηκὰς ἡ πικρή
τὸν μισθὸν αἰτεῖ κἢν τὰ Ναννάκου κλαύσω—
οὐκ ἂν ταχέως λήξειε· τήν γε μὴν παίστρην,
ὅκουπερ οἰκίζουσιν οἵ τε προύνεικοι
κοἱ δρηπέται, σάφ᾽ οἶδε κἠτέρωι δεῖξαι.
κἠ μὲν τάλαινα δέλτος, ἣν ἐγὼ κάμνω
κηροῦσ᾽ ἑκάστου μηνός, ὀρφανὴ κεῖται
πρὸ τῆς χαμεύνης τοῦ ἐπὶ τοῖχον ἑρμῖνος,
ἣν μήκοτ᾽ αὐτὴν οἷον Ἀίδην βλέψας
γράψηι μὲν οὐδὲν καλόν, ἐκ δ᾽ ὅλην ξύσηι·
αἱ δορκαλῖδες δὲ λιπαρώτεραι πολλόν
ἐν τῆισι φύσηις τοῖς τε δικτύοις κεῖνται
τῆς ληκύθου ἡμέων τῆι ἐπὶ παντὶ χρώμεσθα.
ἐπίσταται δ᾽ οὐδ᾽ ἄλφα συλλαβὴν γνῶναι,
ἢν μή τις αὐτῶι ταὐτὰ πεντάκις βώσηι.
τριτημέρηι Μάρωνα γραμματίζοντος
τοῦ πατρὸς αὐτῶι, τὸν Μάρωνα ἐποίησεν
οὗτος Σίμωνα ὁ χρηστός· ὥστ᾽ ἔγωγ᾽ εἶπα
ἄνουν ἐμαυτήν, ἥτις οὐκ ὄνους βόσκειν
αὐτὸν διδάσκω, γραμμάτων δὲ παιδείην,
δοκεῦσ᾽ ἀρωγὸν τῆς ἀωρίης ἕξειν.
ἐπεὰν δὲ δὴ καὶ ῥῆσιν οἷα παιδίσκον
ἢ ᾽γώ μιν εἰπεῖν ἢ ὁ πατὴρ ἀνώγωμεν,
γέρων ἀνὴρ ὠσίν τε κὤμμασιν κάμνων,
ἐνταῦθ᾽ ὅκως νιν ἐκ τετρημένης ἠθεῖ
"Ἄπολλον ... Ἀγρεῦ ...", "τοῦτο" φημὶ "κἠ μάμμη,
τάλης, ἐρεῖ σοι—κἠστὶ γραμμάτων χήρη—
κὠ προστυχὼν Φρύξ." ἢν δὲ δή τι καὶ μέζον
γρῦξαι θέλωμεν, ἢ τριταῖος οὐκ οἶδεν
τῆς οἰκίης τὸν οὐδόν, ἀλλὰ τὴν μάμμην,
γρηῦν γυναῖκα κὠρφανὴν βίου, κείρει,
ἢ τοῦ τέγευς ὕπερθε τὰ σκέλεα τείνας
κάθητ᾽ ὅκως τις καλλίης κάτω κύπτων.
τί μευ δοκεῖς τὰ σπλάγχνα τῆς κάκης πάσχειν
ἐπεὰν ἴδωμι; κοὐ τόσος λόγος τοῦδε·
ἀλλ᾽ ὁ κέραμος πᾶς ὥσπερ ἴτ<ρ>ια θλῆται,
κἠπὴν ὁ χειμὼν ἐγγὺς ἦι, τρί᾽ ἡμαιθα
κλαίουσα ἑκάστου τοῦ πλατύσματος τίνω·
ἓν γὰρ στόμ᾽ ἐστὶ τῆς συνοικίης πάσης,
«τοῦ Μητροτίμης ἔργα Κοττάλου ταῦτα»,
κἀληθίν᾽ ὥστε μηδ᾽ ὀδόντα κινῆσαι.
ὅρη δὲ κοίως τὴν ῥάκιν λελέπρηκε
πᾶσαν, κατ᾽ ὕλην, οἷα Δήλιος κυρτεύς
ἐν τῆι θαλάσσηι, τὠμβλὺ τῆς ζοῆς τρίβων.
τὰς ἑβδόμας δ᾽ ἄμεινον εἰκάδας τ᾽ οἶδε
τῶν ἀστροδιφέων, κοὐδ᾽ ὕπνος νιν αἱρεῖται
νοεῦντ᾽ ὅτ᾽ ἦμος παιγνίην ἀγινῆτε.
ἀλλ᾽ εἴ τί σοι, Λαμπρίσκε, καὶ βίου πρῆξιν
ἐσθλὴν τελοῖεν αἵδε κἀγαθῶν κύρσαις,
μἤλασσον αὐτῶι— ΛΑΜΠΡΙΣΚΟΣ Μητροτίμη, <μὴ>

ἐπεύχεο·
ἕξει γὰρ οὐδὲν μεῖον. Εὐθίης κοῦ μοι,
κοῦ Κόκκαλος, κοῦ Φίλλος; οὐ ταχέως τοῦτον
ἀρεῖτ' ἐπ' ὤμου τῆι Ἀκέσεω σεληναίηι
δείξοντες; αἰνέω τἄργα, Κότταλ', ἃ πρήσσεις·
οὔ σοι ἔτ' ἀπαρκεῖ τῆισι δορκάσιν παίζειν
ἀστράβδ' ὅκωσπερ οἵδε, πρὸς δὲ τὴν παίστρην
ἐν τοῖσι προ<υ>νείκοισι χαλκίζεις φοιτέων;
ἐγώ σε θήσω κοσμιώτερον κούρης,
κινεῦντα μηδὲ κάρφος, εἰ τό γ' ἥδιστον.
κοῦ μοι τὸ δριμὺ σκῦτος, ἡ βοὸς κέρκος,
ὧι τοὺς πεδήτας κἀποτάκτους λωβεῦμαι;
δότω τις εἰς τὴν χεῖρα πρὶν †χολῃ† βῆξαι.
ΚΟΤΤΑΛΟΣ
μή μ' ἱκετεύω, Λαμπρίσκε, πρός σε τῶν Μουσέων
καὶ τοῦ γενείου τῆς τε Κόττιδος ψυχῆς
μὴ τῶι με δριμεῖ, τῶι 'τέρωι δὲ λώβησαι.
<ΛΑ.> ἀλλ' εἶς πονηρός, Κότταλε, ὥ<σ>τε καὶ περνάς
οὐδείς σ' ἐπαινέσειεν, οὐδ' ὅκου χώρης
οἱ μῦς ὁμοίως τὸν σίδηρον τρώγουσιν.
ΚΟ. κόσας, κόσας, Λαμπρίσκε, λίσσομαι, μέλλεις
ἔς μ' ἐνφορῆσαι; <ΛΑ.> μὴ 'μέ, τήνδε δ' εἰρώτα.
<ΚΟ.> τατα<ῖ>, κόσας μοι δώσετ'; <ΜΗ.> εἴ τί σοι ζώιην,
φέρειν ὅσας ἂν ἡ κακὴ σθένηι βύρσα.
<ΚΟ.> παῦσαι· ἱκαναί, Λαμπρίσκε. ΛΑ. καὶ σὺ δὴ παῦσαι
κάκ' ἔργα πρήσσων. <ΚΟ.> οὐκέτ' οὐκέτι πρήξω,
ὄμνυμί σοι, Λαμπρίσκε, τὰς φίλας Μούσας.
ΛΑ. ὅσσην δὲ καὶ τὴν γλάσσαν, οὗτος, ἔσχηκας·
πρός σοι βαλέω τὸν μῦν τάχ' ἢν πλέω γρύξῃς.
ΚΟ. ἰδού, σιωπῶ· μή με, λίσσομαι, κτείνῃς.
ΛΑ. μέθεσθε, Κόκκαλ', αὐτόν. ΜΗ. οὐ δ<εῖ σ'> ἐκλῆξαι,
Λαμπρίσκε· δεῖρον ἄχρις ἥλιος δύσηι.
<ΛΑ. ἀλλ' ....>
ΜΗ. ἀλλ' ἐστὶν ὕδρης ποικιλώτερος πολλῶι
καὶ δεῖ λαβεῖν νιν—κἠπὶ βυβλίωι δήκου,
τὸ μηδέν—ἄλλας εἴκοσίν γε, καὶ ἢν μέλλῃ
αὐτῆς ἄμεινον τῆς Κλεοῦς ἀναγνῶναι.
<ΚΟ.> ἰσσαῖ. <ΛΑ.> λάθοις τὴν γλάσσαν ἐς μέλι πλύνας.
<ΜΗ.> ἐρέω ἐπιμηθέως τῶι γέροντι, Λαμπρίσκε,
ἐλθοῦσ' ἐς οἶκον ταῦτα, καὶ πέδας ἥξω
φέρουσ' ὅκως νιν σύμποδ' ὧδε πηδεῦντα
αἱ πότνιαι βλέπωσιν ἃς ἐμίσησεν.

Απολλώνιος ο Ρόδιος, *Ἀργοναυτικά* Α 721–768 (Η χλαίνη του Ιάσωνα)

Αὐτὰρ ὅ γ’ ἀμφ’ ὤμοισι, θεᾶς Ἰτωνίδος ἔργον,
δίπλακα πορφυρέην περονήσατο, τήν οἱ ὄπασσε
Παλλάς, ὅτε πρῶτον δρυόχους ἐπεβάλλετο νηός
Ἀργοῦς, καὶ κανόνεσσι δάε ζυγὰ μετρήσασθαι.
τῆς μὲν ῥηΐτερόν κεν ἐς ἠέλιον ἀνιόντα
ὄσσε βάλοις ἢ κεῖνο μεταβλέψειας ἔρευθος·
δὴ γάρ τοι μέσση μὲν ἐρευθήεσσα τέτυκτο·
ἄκρα δὲ πορφυρέη πάντη πέλεν, ἐν δ’ ἄρ’ ἑκάστῳ
τέρματι δαίδαλα πολλὰ διακριδὸν εὖ ἐπέπαστο.
Ἐν μὲν ἔσαν Κύκλωπες ἐπ’ ἀφθίτῳ ἡμμένοι ἔργῳ,
Ζηνὶ κεραυνὸν ἄνακτι πονεύμενοι· ὃς τόσον ἤδη
παμφαίνων ἐτέτυκτο, μιῆς δ’ ἔτι δεύετο μοῦνον
ἀκτῖνος· τὴν οἵγε σιδηρείῃς ἐλάασκον
σφύρῃσιν, μαλεροῖο πυρὸς ζείουσαν ἀυτμήν.
Ἐν δ’ ἔσαν Ἀντιόπης Ἀσωπίδος υἱέε δοιώ,
Ἀμφίων καὶ Ζῆθος, ἀπύργωτος δ’ ἔτι Θήβη
κεῖτο πέλας· τῆς οἵγε νέον βάλλοντο δομαίους
ἱέμενοι· Ζῆθος μὲν ἐπωμαδὸν ἠέρταζεν
οὔρεος ἠλιβάτοιο κάρη, μογέοντι ἐοικώς·
Ἀμφίων δ’ ἐπὶ οἷ χρυσέῃ φόρμιγγι λιγαίνων
ἤιε, δὶς τόσση δὲ μετ’ ἴχνια νίσσετο πέτρη.
Ἑξείης δ’ ἤσκητο βαθυπλόκαμος Κυθέρεια
Ἄρεος ὀχμάζουσα θοὸν σάκος, ἐκ δέ οἱ ὤμου
πῆχυν ἔπι σκαιὸν ξυνοχὴ κεχάλαστο χιτῶνος
νέρθε παρὲκ μαζοῖο· τὸ δ’ ἀντίον ἀτρεκὲς αὔτως
χαλκείῃ δείκηλον ἐν ἀσπίδι φαίνετ’ ἰδέσθαι.
Ἐν δὲ βοῶν ἔσκεν λάσιος νομός, ἀμφὶ δὲ τῇσιν
Τηλεβόαι μάρναντο καὶ υἱέες Ἠλεκτρύωνος,
οἱ μὲν ἀμυνόμενοι, ἀτὰρ οἵγ’ ἐθέλοντες ἀμέρσαι,
λῃσταὶ Τάφιοι· τῶν δ’ αἵματι δεύετο λειμών
ἑρσήεις, πολέες δ’ ὀλίγους βιόωντο νομῆας.
Ἐν δὲ δύω δίφροι πεπονήατο δηριόωντε·
καὶ τοῦ μὲν προπάροιθε Πέλοψ ἴθυνε τινάσσων
ἡνία, σὺν δέ οἱ ἔσκε παραιβάτις Ἱπποδάμεια·
τοῦ δὲ μεταδρομάδην ἐπὶ Μυρτίλος ἤλαεν ἵππους,
σὺν τῷ δ’ Οἰνόμαος, προτενὲς δόρυ χειρὶ μεμαρπώς,
ἄξονος ἐν πλήμνῃσι παρακλιδὸν ἀγνυμένοιο
πῖπτεν, ἐπεσσύμενος Πελοπήια νῶτα δαΐξαι.
Ἐν καὶ Ἀπόλλων Φοῖβος ὀιστεύων ἐτέτυκτο,
βούπαις, οὔπω πολλός, ἑὴν ἐρύοντα καλύπτρης
μητέρα θαρσαλέως Τιτυὸν μέγαν, ὅν ῥ’ ἔτεκέν γε
δῖ’ Ἐλάρη, θρέψεν δὲ καὶ ἂψ ἐλοχεύσατο Γαῖα.
Ἐν καὶ Φρίξος ἔην Μινυήιος, ὡς ἐτεόν περ
εἰσαΐων κριοῦ, ὁ δ’ ἄρ’ ἐξενέποντι ἐοικώς.
κείνους κ’ εἰσορόων ἀκέοις ψεύδοιό τε θυμόν,
ἐλπόμενος πυκινήν τιν’ ἀπὸ σφείων ἐσακοῦσαι
βάξιν, ὃ καὶ δηρὸν περιπορπίδα θηήσαιο.